

Архитектура рачунара

Садржај

- Увод
- Циљеви и исход предмета
- Наставници
- Програм предмета
- Лабораторијске вежбе
- Предиспитне обавезе студената
- Начин полагања испита
- Пројекат
- Литература

Увод

- Назив предмета: Архитектура рачунара
- Година: 2, семестар: 4
- Фонд часова: 2 + 2 + 1
- Број ЕСПБ бодова: 6
- Предуслов: одслушан предмет
Основи рачунарске технике 2

Наставници

- **Предавања: др Захарије Радивојевић**
(ИР: П1; СИ: П3)
zaki@etf.rs
Консултације после наставе и по договору
- **Предавања: др Марија Пунт**
(ИР: -; СИ: П1)
maki@etf.rs
Консултације после наставе и по договору
- **Предавања: др Жарко Станисављевић**
(ИР: -; СИ: П2)
zarko@etf.rs
Консултације после наставе и по договору

Наставници

- **Вежбе: Урош Раденковић (ИР: В2; СИ: В3)**
uki@etf.rs
Канцеларија 37
Консултације после наставе и по договору
- **Вежбе: Данко Миладиновић (СИ: В2, В4)**
danko@etf.rs
Канцеларија П26А
Консултације после наставе и по договору
- **Вежбе: Милош Милошевић (ИР: В1; СИ: В1)**
Канцеларија 37
Консултације после наставе и по договору

Програм предмета

- *Механизам прекида*
- *Магистрала и меморија*
- *Улаз-излаз*
- *Архитектура рачунара*

Механизам прекида

- *Опслуживање захтева за прекид*
- *Повратак из прекидне рутине*
- *Приоритети прекида*
- *Селективно маскирање маскирајућих прекида*
- *Маскирање свих маскирајућих прекида*
- *Прекид после сваке инструкције*
- *Инструкција прекида*
- *Гнеждење прекида*
- *Прихватање захтева за прекид*

Магистрала

- *Основни појмови*
- *Арбитрација*
- *Циклуси на магистралаи*
- *Системи са више магистрала*

Улаз-излаз

- *Основни појмови*
- *Контролери без директног приступа меморији*
 - *организација и програмирање*
- *Контролери са директним приступом меморији*
 - *организација и програмирање*
- *Повезивање контролера и периферије*
- *Повезивање контролера*
- *Прекиди од периферија*

Архитектуре CISC и RISC рачунара

- *Програмски доступни регистри*
- *Типови података*
- *Формати инструкција*
- *Начини адресирања*
- *Скуп инструкција*
- *Механизам прекида*

Лабораторијске вежбе

- *Лабораторијске вежбе – 20 поена*
- *Две лабораторијске вежбе*
- *Рад у лабораторији + домаћи задаци*
 - *Коришћење симулатора*
 - *Домаћи задаци (програмирање и конфигурисање)*
 - *Улазни тест - Moodle*
 - *Самосталан рад*
- *Једна надокнада*
- *Важе годину дана*

Преглед симулатора

SPasm

```
Code
new X
1 dc k.700, x.c
2 dc x.7, x.1000
3 org x.100
4 clr r1
5 stmem x.P002,
6 ldimm x.1000,
7 stmem x.P005,
8 ldimm x.2000,
9 stmem x.P006,
10 ldimm x.2, r1
11 stmem x.P004,
12 ldimm x.1, r1
13 stmem x.100A,
14 ldimm x.1E, r1
15 stmem x.P000,
16 ldimm x.2,
17 loop1: Nop
18 dec r1
19 bneq loop1
20 loop2: clr f
21 ldmem x.100A,
22 cmp r1, r2
23 bneq loop2
```

Output

Sequenc

T = 00 PCout, MARin, Xin
* Faza citanja instrukcije
* PC u MAR IX
** Ozicena realizacija upravlj

Hardware: CPU - Central Proc
Position: Central Processing

Edukacioni racunarski sistem - LAB1

File View Step Utility Window Help

sistemska magistrala
magistrala podataka
adresna magistrala
upravljacka magistrala

PROCESOR

Operacija

Registri

Operacije

Upravl

time 6 12 18 24 30 36 42 48 54 60 66
Clck 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
T 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

CLK_cpu
CLK_mem
CLK_dma

ABUS
DBUS
read
OEread
RDBUS
OEwrite
WRBUS
FCBUS
FFC
enFFC
Go Clck 1

Sequenc

T = 23 bbezuosl, spcnt00
* STORE instrukcija
* povratak na pocetak mikro
sledede instrukcije
** Ozicena realizacija upravlj

Hardware: -
Position: Show signals

Edukacioni racunarski sistem - LAB1

File View Step Utility Window Help

highz
highz

DBUS magistrala podataka
ABUS adresna magistrala
RDBUS CBUS
WRBUS upravljacka
FCBUS magistrala

Periferija PRP
16 0000
16 0000

PIN
POUT

Registri

Interfejs
Hidr
hldain
hldaout
Hidr
hldain
hldaout
intra3
inta3
intaout
intaout

Operaciona jedinica

Upravljacka jedinica DMA - Periferija
Upravljacka jedinica DMA - Memorija (DMA master)
Upravljacka jedinica DMA - Procesor (DMA slave)
Upravljacka jedinica
DMA kontroler periferije

PROCESOR
MEMORIJA
DMA
PERIFERIJA 2
PERIFERIJA 1

Simulation parameters
(Clk+) * : 0
(Ins+) * : 0
(Prg+) time : 0
n * (Clk+) stop :
n * (Ins+) stop :
(Prg+) time stop :
time = 750
inst. = STORE

Info

Sequence

Tper=00, Tbus=00, Tmem=00, Tdevice=00
DmaPer: T=00 if (CR2'not[done]'pm, stRDDRper)
if (CR2'not[done]'mp, cWRDRper)
DmaCPU: T=00 if ((rds+ws=mas), OE(cbus)
DmaMEM: T=00 if (CR2'done, stSR0).

Status

PC = 0107
T = 23
Clck = 125

Navigation

UP
CPU hierar.
Main

Command

Misc

More
Clear
Help

Simulation

Clk+
Ins+
Prg+

Hardware: DMA - Direct memory access controller
Position: DMA controller with Peripheral device

Clock stop: CPU, MEM, DMA
Status: time = 750

cpu
mem
dma

Предиспитне и испитне обавезе студената

- **Лабораторијске вежбе – 20 поена**
- **Колоквијум 1 – 25 поена**
 - Област: Механизам прекида
 - Могућност надокнаде/поправке само у термину другог колоквијума
 - Поновним изласком поништавају се претходно освојени поени
- **Колоквијум 2 – 25 поена**
 - Области: Магистрала и меморија, Улаз-излаз без прекида
 - Могућност надокнаде/поправке само у јунском испитном року
 - Поновним изласком поништавају се претходно освојени поени
- **Испит – 30**
 - Области: Улаз-излаз са прекидом, Архитектура процесора
 - Поени се не преносе у наредне рокове

Пројекат

- Пројектовати и реализовати рачунарски систем (*CPU*, магистрала, периферије) на *FPGA*
- Од периферија је потребно реализовати:
 - Контролер и периферију графичке картице
 - Миш (*PS/2*) или тастатура (*PS/2*)
- Студенти предлажу архитектуру рачунара, контролера и програм који ће бити покренут на реализованом систему
- Пројекат се ради у групи до 5 чланова
- Израда почиње по одобреној теми од стране ангажованих. Тему је потребно послати путем електронске поште свим ангажованим на предмету

Начин полагања испита

Коначна оцена се формира на основу броја бодова на следећи начин:

- $91 \leq X < 100$ – оцена 10
- $81 \leq X < 91$ – оцена 9
- $71 \leq X < 81$ – оцена 8
- $61 \leq X < 71$ – оцена 7
- $51 \leq X < 61$ – оцена 6
- $0 \leq X < 51$ – студент није положио испит

Литература

На српском језику:

- Материјали за предавања: Проф. др Јован Ђорђевић
- Материјали за вежбе
- Архитектура рачунара: Едукациони рачунарски систем: Архитектура и организација рачунарског система: Проф. др Јован Ђорђевић
- Архитектура рачунара: Едукациони рачунарски систем: Приручник за симулацију са задацима: Ј. Ђорђевић, Н.Грбановић, Б. Николић, З. Радивојевић, М. Пунт
- Архитектура рачунара: Збирка решених задатака - Радна верзија

Листа

- Аутоматско пријављивање
- Обавештења иду на листу
- Поставити прослеђивање на адресу коју пратите

Питања?

Електротехнички Факултет
Универзитет у Београду

